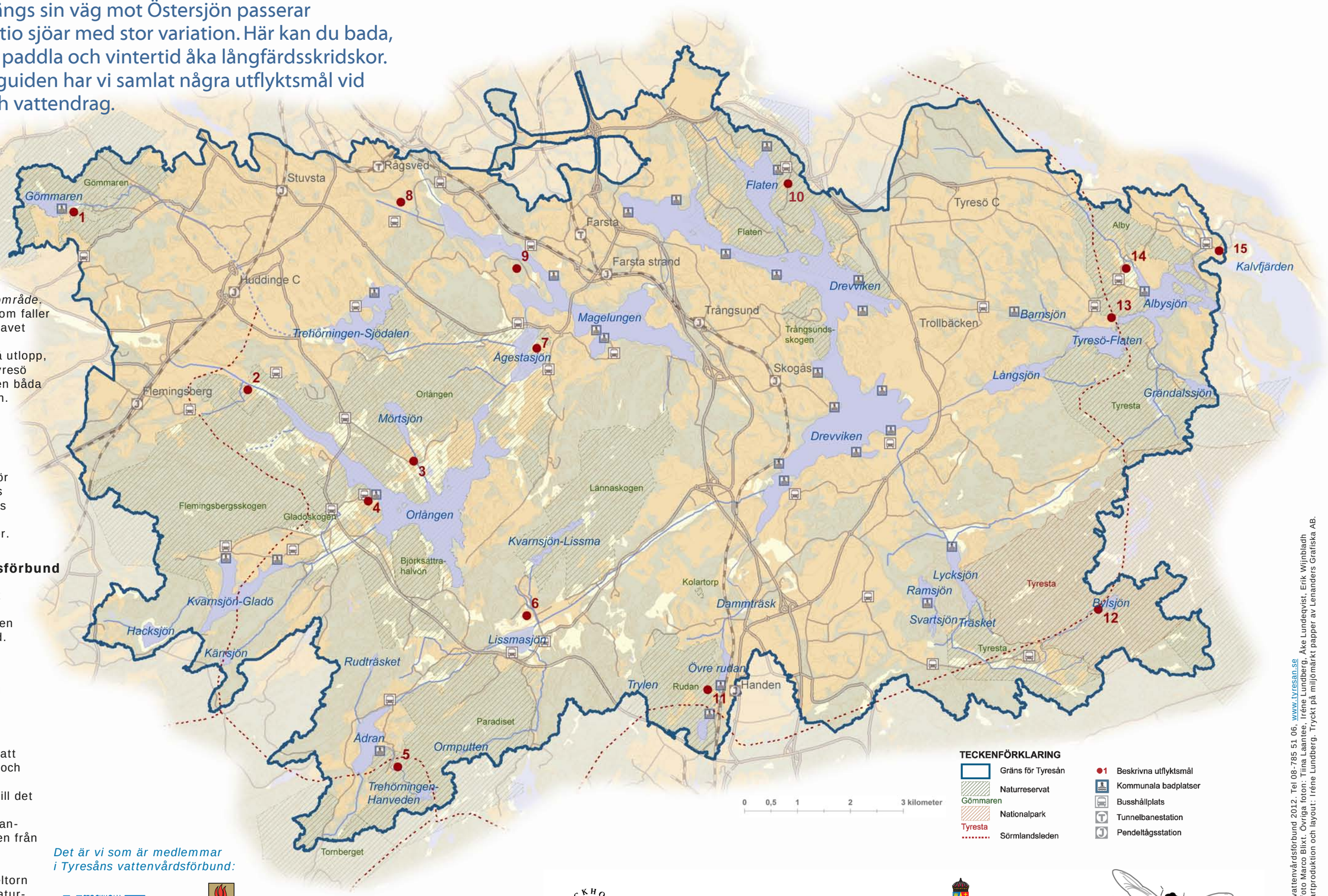
Välkommen till Tyresån, södra Storstockholms sjösystem! Längs sin väg mot Östersjön passerar vattendraget trettio sjöar med stor variation. Här kan du bada, fiska, promenera, paddla och vintertid åka långfärdsskridskor. I den här utflyktsguiden har vi samlat några utflyktsmål vid Tyresåns sjöar och vattendrag.
Ut och upptäck!

TECKENFÖRKLARING

- Gräns för Tyresån
- Naturreservat
- Nationalpark
- Sörmlandsleden
- 1 Beskrivna utflyktsmål
- Kommunala badplatser
- Busshållplats
- Tunnelbanestation
- Pendeltågsstation

Vatten som hör ihop

Tyresån är ett *avrinningsområde*. Det innebär att allt regn som faller inom gränsen rinner ut i havet via samma vattendrag.
Just för Tyresån är det två utlopp, Follbrinksströmmen vid Tyresö slott och Uddby kvarn, men båda når Kalvfjärden i Östersjön.

Alla sjöar och vattendrag är sammanlänkade.
Det som görs högt upp i sjösystemet påverkar sjöar nedströms. Hinder för exempelvis fisk nedströms påverkar vatten uppströms
Det är därför en bra idé att samarbeta om åtgärder.

Tyresåns vattenvårdsförbund

I snart tjugo år har de sex kommunerna i Tyresåns sjösystem och Länsstyrelsen samarbetat om vattenvård. Numera heter vi Tyresåns vattenvårdsförbund.

Vi arbetar med att ta fram förslag till åtgärder, att undersöka miljön och att informera om Tyresån.

Många åtgärder pågår för att förbättra vattenkvaliteten och naturvärdena.
- Enskilda avlopp ansluts till det kommunala nätet.
- Dammar och våtmarker anläggs för att rena dagvatten från tätbebyggda områden.
- Naturområden skyddas.
- Leder markeras och fågeltorn byggs för att underlätta naturupplevelser.
- Vattenväxter klipps på utvalda platser.

Det är vi som är medlemmar i Tyresåns vattenvårdsförbund:

www.stockholmvatten.se
www.huddinge.se
www.tyreso.se
www.haninge.se
www.stockholm.se
www.botkyrka.se
www.nacka.se
www.lansstyrelsen.se/stockholm

Vattenvård i TYRESÅN

Produktion: Tyresåns vattenvårdsförbund 2012. Tel 08-785 51 06. www.tyresan.se
Omslagsfoto: Nyfors, foto Marco Blixt. Övriga foton: Tiina Laantee, Iréne Lundberg, Åke Lundeqvist, Erik Wijnbladh och Sofia Åkerman. Kartproduktion och layout: Iréne Lundberg. Tryckt på miljömärkt papper av Lenanders Grafiska AB.

Upptäck Tyresån

- en utflyktsguide till Tyresåns sjösystem

Vattenvård i TYRESÅN

Upptäck lite mer av Tyresån med hjälp av våra utflyktstips! På www.tyresan.se/utflykt hittar du mer information om utflyktsmålen: kartor, vägbeskrivningar och länkar.

1. Gömmaren
En fin skogssjö med flera vandringsleder och vindskydd med möjlighet att grilla. Bada kan man göra från klippor eller på sandstranden vid Gömmarbadet.
I Gömmaren kan du fiska både naturlig och inplanterad fisk. Gömmaren är välbesökt av skridskoåkare, särskilt i början av säsongen.

2. Flemingsbergsviken
Orlångens nordvästra vik erbjuder många möjligheter till promenader. På södra sidan finns en tusen år gammal fornborg som ger en fin utblick över området. Längre upp i viken finner du Flemingsbergsvikens våtmark som renar dagvatten från delar av Huddinge. Där finns också en fin utsiktspunkt.

3. Balingsta
Balingsta är ett trevligt strövområde med öppet kulturlandskap. Vid den gamla väderkvarnen har du fin utsikt över Orlången. Här finns också en restaurerad våtmark med stor mångfald av fåglar. Norr om Balingsta ligger Mörtsjön där du möts av en vy från prins Eugens kända målning "Våren".

4. Sundby gård
Sundby gård är välbesökt vid alla årstider. Sommartid kan man bada eller hyra båt. När det blir skridskosäsong plogas en bana nere på sjön. De vackra ekbackarna runt gården har elljusspår att springa eller åka skidor i. Det finns ett café som har öppet på helgerna större delen av året.

FLEMINGSBERGSVIKENS VÅTMARK

5. Ådran och Paradiset
I Hanveden med närhet till flera av Tyresåns finaste sjöar ligger torpet Paradiset. Torpet kan bokas för övernattning. I närheten ligger ”Rubens källa” med klart och gott vatten. En vandring runt Trehörningen är lagom uppfriskande. Några kilometer bort når man länets högsta punkt, Tornberget, med milsvid utsikt klara dagar.

KVARNSJÖN

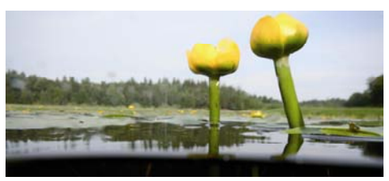
6. Lissmasjön och Kvarnsjön
Lissmasjön är en grund fågelsjö omgiven av ett vackert betat landskap. Det finns två vandringsleder i dalen varav en går runt sjön. Flera utsiktspunkter erbjuder utblickar över sjön. En bit från dalen ligger Kvarnsjön, en skogssjö med gungfly och omgivande hällar och våtmarker. Här möter man doften av skvattram och pors vid en vandring runt sjön.

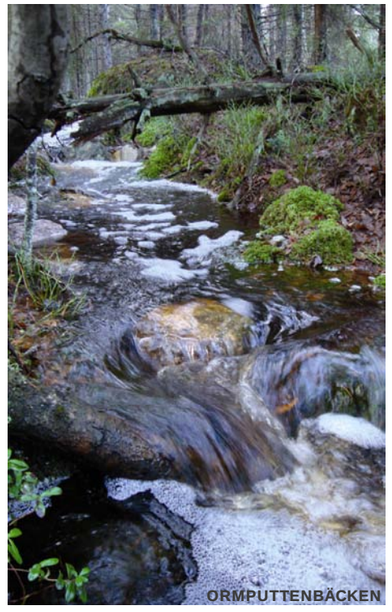
7. Ågestasjön
Oavsett om det är fåglarna, golfintresset eller ridhuset som lockar så använder de flesta Ågesta gård som utgångspunkt. Kring Ågestasjön finns en mångfald av fåglar och andra djur som är beroende av öppna betesmarker. Varför inte följa med på en fågelmorgon vid Ågestasjön? Tider hittar du i kalendariet på www.tyresan.se.

9. Farstanäset
Till Farstanäset kan du komma till fots eller med cykel över den ombyggda militärbron över Fagersjöviken. För att få mer ut av din promenad, ladda ner naturguiden till Farstanäset på www.tyresan.se. Två grillplatser finns på näset, ta med egen ved.

10. Flaten
Om du går den fem kilometer långa promenaden runt Flaten kan du lära dig mer om naturen med textguiden från Storstockholms naturguider, se www.tyresan.se. Stigen går bland annat förbi Ekudden, där Söderorts naturskyddsförening slåttrar markerna. På det anrika Flatenbadet finns möjlighet att hyra kanot.

11. Rudans friluftsområde
I Rudans friluftsområde kan du fiska, bada, cykla och vandra. Sjön Nedre Rudan är främst fiskesjö medan Övre Rudan har en omtyckt badplats. Du kan följa en kulturstig med målet fornborgen Ruda skans. ”Vilsestigen” lär barnen vad de ska göra om de skulle gå vilse i skogen. Det finns raststuga och grillplatser och även servering vissa tider.

ORMPUTTENBÄCKEN

8. Kräppladalen
Där Kräppladiket tidigare rann spikrakt ner till Magelungen finns nu Kräppladammarna som ska fördröja och rena vattnet innan det når sjön. Dammarna uppskattas av både änder och människor.
Gå Kräpplaspåret, natur– och kulturstigen där du kan lära dig mer om både natur och kultur i området. Längs spåret finns möjlighet att grilla nere vid sjön.

PADDLING VID ALBYBADET

12. Bylsjön
I Bylsjöns omgivningar trivs vår minsta uggla, sparvugglan. Runt sjön går en fem kilometer lång skogsslinga som passar för barnvagnar och rullstolsburna med ledsagare. Sörmlandsleden passerar Bylsjön.
I Tyresta by finns Nationalparkernas hus, servering och raststuga och även en lantgård med djur.

13. Nyfors
Med sina fem meters fallhöjd är forsen en av de högsta i länet och det är många industrier som utnyttjat vattenkraften under åren. Vintertid kan du spana efter strömstaren både i Nyfors och i Gammelströmmen uppströms. Det finns fina stigar att ta mellan strömsträckorna.

KOLARDAMMEN

14. Alby naturreservat och friluftsområde
Bada vid Albybadet, eller hyr roddbåt av Tyresö fiskevårdsförening. I den gamla bryggstugan är det raststuga med grillplats. Servering finns både i den gamla prästgården och på angränsande Uddby gård. Vandra upp till Kolardammarna, en kombination av dagvattendammar och fint strövområde.

15. Follbrinksströmmen och Tyresö slott
Följ strömmen via slottsparken ända till sjön Fatburen. Där övergår strömmen i en riktig fors där strömstaren håller till vintertid. Slottsparken är också ett favorittillhåll för fladdermöss. På Notholmen finns ett café med varierande öppettider. Prinsvillan, ett stenkast från slottet, inrymmer vandrarhem och turistbyrå.

Besök Tyresåns egen webbplats
Naturaktiviteter på gång:
www.tyresan.se/kalender
Utflyktsguiden på webben:
www.tyresan.se/utflykt
Hitta intressanta broschyrer och rapporter och kontakt till bland annat föreningar:
www.tyresan.se/las_mer

Andra länkar
Mer om utflyktsmålen i Huddinge:
www.natur.huddinge.se
Naturguidningar i Storstockholm:
www.utinaturen.nu
Om länets naturreservat med mera:
www.lansstyrelsen.se/stockholm
Hur är badvattnet på min badplats?
badplatsen.smittskyddsinstitutet.se
Läs om fiske och sök på sjöar:
www.svenskafiskevatten.se

Bada
Varför inte ta ett dopp när du upplever Tyresåns natur? Det går att bada i nästan alla Tyresåns sjöar. Badplatserna på kartan sköts av kommuner eller föreningar. Information om badvattnets kvalitet finns på webbplatsen Badplatsen.

Fiska
Allt ifrån en regnbåge på put-and-take i Gömmaren eller Nedre Rudan till en gös på stilla mete i Orlången. Fiskekort krävs i de flesta fall. På vår webbplats finns länkar till alla fiskevårdsföreningar i området.

Paddla
Det går att ta sig långt med kanot eller kajak genom systemet. Turen från Farstanäset i Magelungen till Tyresö slott är ungefär två mil lång. Möjlighet att hyra kanot finns bland annat vid Gudö å i Tyresö.

Åk långfärdsskridsko
Det går att åka skridskor på många av sjöarna. Orlången erbjuder kanske den finaste naturupplevelsen. Är förhållandena bra är en klassisk kombinationstur Orlången, Magelungen och Drevviken.

Åk skidor
Många av våra utflyktsmål erbjuder skidspår vintertid, bland annat Sundby Gård, Balingsta, Alby, Rudan, Ågesta och Tyresta vid Bylsjön. Vid god snötillgång är det till exempel fint att skida i Tyresta eller i Hanveden.

Skyddad natur i Tyresån
I naturreservaten hittar du orörda skogar, sjöar, våtmarker och odlingslandskap. En fjärdedel av Tyresåns yta är skyddad natur. Ta reda på vad som gäller innan du besöker ett naturreservat! Besök Länsstyrelsens webbplats för information.

FLATEN FRÅN EKUDDEN